RAADSVOORSTEL

zaaknummer:	1325057
afdelingsnaam:	Leefomgeving
steller:	Linda du Prie
telefoonnummer	035 629 2347
onderwerp:	Borgstelling Filmtheater Hilversum

Voorstel

1. Geen wensen en bedenkingen, op grond van de gemeentewet artikel 169 lid 4, en artikel 15, lid 2 van de Financiële verordening Hilversum 2022, bekend te maken op het voorgenomen besluit van het college om borgstelling te verlenen aan Filmtheater Hilversum voor een bedrag van maximaal € 3,2 miljoen euro.

Planning

Titel	Toelichting	BEELDVORMING	OORDEELSVORMING	BESLUITVORMING
Borgstelling uitbreiding Filmtheater Hilversum	Raadsvoorstel m.b.t. de borgstelling uitbreiding Filmtheater Hilversum	Raadscommissie bestuur en economie 13 september 2023	Raadscommissie bestuur en economie 13 september 2023	Gemeenteraad 29 september 2023

Samenvatting

Filmtheater Hilversum is een voorziening die belangrijk is voor de culturele infrastructuur van Hilversum. Het is een professionele culturele instelling, zonder winstoogmerk, waar niet alleen veel Hilversummers, maar ook veel bezoekers uit het Gooi naartoe komen. De statutaire doelstelling van het filmtheater is ideëel. Ze organiseren uitsluitend activiteiten en/of verhuringen met een maatschappelijke doelstelling/kenmerk. Filmtheater Hilversum wil vanwege toename in vraag naar cultureel filmaanbod het huidige pand uitbreiden. De uitbreiding heeft betrekking op twee zalen en een ruimere foyer. Met deze uitbreiding kan Filmtheater Hilversum voldoen aan de vraag die er ligt en ook de bijbehorende bezoekersstromen beter faciliteren. De uitbreiding vergroot het culturele en kunstzinnige aanbod en verruimt het hoogwaardige filmaanbod in de stad. Met de uitbreiding kan het filmtheater haar positie binnen de Hilversumse culturele infrastructuur en in de regio behouden.

De uitbreiding zorgt voor meer inkomsten voor het filmtheater, maar brengt ook als het gaat om de investering kosten met zich mee. Filmtheater Hilversum kan niet zelfstandig de benodigde financiering aantrekken en daarom hebben zij de gemeente gevraagd hen hierin te ondersteunen. In het nieuwe cultuurbeleid 'Momentum, een podium voor alle Hilversummers' is reeds aangegeven Filmtheater Hilversum te ondersteunen in hun uitbreidingsplannen.
De ondersteuning richt zich op het verlenen van een borgstelling van maximaal 80% van de financiële verplichting die door het Filmtheater wordt aangegaan, met een maximum garantie van € 3,2 miljoen. Daarnaast wordt een eenmalige investeringssubsidie verleend en wordt de jaarlijkse exploitatiesubsidie aan Filmtheater Hilversum verhoogd .

Inleiding

Film leeft in Hilversum! Uit de meest recente Hilversum Monitor blijkt dat jaarlijks 45,5 % van de ondervraagde Hilversummers het filmtheater in 2022 heeft bezocht. Daarmee staat Filmtheater Hilversum op de tweede plek qua aantallen bezoekers door Hilversummers. Uit onderzoek van de Metropool Regio Amsterdam (hierna MRA) blijkt dat filmbezoek in het MRA gebied ontzettend populair is. Gemiddeld bezoeken de inwoners van de MRA jaarlijks 1 film per persoon extra ten opzichte van de rest van Nederland (gemiddeld bezoek MRA 3,1 per jaar en gemiddeld bezoek Nederland 2,2 per jaar). Het is niet voor niets dat het filmtheater is ontstaan uit het enthousiasme van alle Hilversumse filmliefhebbers. In 1972 opgericht en sinds 2008 gehuisvest aan het Herenplein. Met de realisatie van deze locatie is een enorme groei doorgemaakt. Een steeds verder oplopend aantal bezoekers met in 2019 maar liefst 142.500 bezoekers! Hiermee is het filmtheater niet alleen een instelling die lokaal hoge ogen scoort, maar behoort het tot de best bezochte filmtheaters van Nederland. Daar kan Hilversum trots op zijn, dat moet Hilversum koesteren!

Het college is tevens voornemens om, bij het uitblijven van wensen en bedenkingen ten aanzien van de borgstelling, de exploitatiesubsidie aan de stichting te verhogen en tevens een eenmalige investeringssubsidie te verlenen. Deze subsidies worden uit de bestaande begroting gedekt. Het verlenen van deze subsidies is daarmee een bevoegdheid van het college.

Verhogen exploitatiesubsidie

Het aangaan van de lening betekent een lastenverzwaring voor Filmtheater Hilversum. Deze lastenverzwaring kan deels opgevangen worden door de toename van de inkomsten vanwege uitbreiding van het aanbod. Het deel dat niet door het Filmtheater opgevangen kan worden, wordt gecompenseerd middels een verhoging van de jaarlijkse exploitatiesubsidie. Vanaf 2024 wordt een verhoging van de exploitatiesubsidie van maximaal € 200.000,- doorgevoerd. Het betreft een indicatief bedrag. De hoogte van de exploitatiesubsidie is gebaseerd op de actuele businesscase. De definitieve verhoging van de subsidie is pas duidelijk op het moment dat het rentepercentage van de lening definitief is, als het college de borgstelling definitief verleend, doch blijft ook bij stijging van het rentepercentage de maximale subsidie € 200.000,- van toepassing. Ten aanzien van deze subsidie worden meerjarenafspraken gemaakt voor het genoemde bedrag. Meerjarenafspraken die daarop volgen worden, net als bij andere culturele instellingen, steeds weer opnieuw gemaakt op basis van de exploitatieresultaten die er dan liggen. Ten aanzien van reservevorming wordt, net als bij andere subsidies, rekening gehouden met de in de subsidieverordening opgenomen uitgangspunten. Voor dit budget is reeds dekking in de gemeentebegroting. Dit budget wordt ten laste van, programma 1 Wonen en Leven, taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, -participatie en -educatie gebracht. De gemeenteraad hoeft hiervoor geen aanvullende middelen vrij te maken.

Verlenen eenmalige investeringssubsidie

Ter ondersteuning van het filmtheater is het college tevens voornemens een eenmalige investeringssubsidie van € 300.000,- te verlenen. Dekking voor deze subsidie is ook gevonden in de reguliere begroting. De investeringssubsidie wordt in twee delen van beide € 150.000,- overgemaakt. De investeringssubsidie stelt het filmtheater in staat een start te kunnen maken in de uitbreiding en de risico's die zij lopen te kunnen verlagen. De investeringssubsidie dient daarom onder andere ter dekking van de aanloop- en voorbereidingskosten van de uitbreiding zoals kosten voor leges, begeleiding, ontwerp etc. Deze investeringssubsidie wordt gedekt uit de bestaande financiële middelen voor cultuur in de begroting, programma 1 wonen en leven, taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, -participatie en -educatie. Ook over het verlenen van deze subsidie neemt het college een besluit zodra de borgstelling definitief is.

Probleemstelling/doel

Het conform cultuurbeleid verstevigen en behouden van de positie van het filmtheater binnen de culturele infrastructuur van Hilversum.

Toetsing geen bezwaar
In gevolge van artikel 169 lid 4 Gemeentewet geeft het college uw raad vooraf inlichtingen over het doen van privaatrechtelijke rechtshandelingen, indien er sprake is van (mogelijk) ingrijpende gevolgen. In dit geval nemen wij als college geen besluit totdat uw raad in de gelegenheid is gesteld wensen en bedenkingen te uiten over het voorgenomen besluit van het college. Omdat het borgstellingsbedrag van maximaal € 3,2 miljoen kan worden gezien als een mogelijk risico waaraan bij calamiteiten eventuele 'ingrijpende' financiële gevolgen zitten, stellen wij conform artikel 169 lid 4 uw raad in de gelegenheid wensen en bedenkingen ter kennis aan ons college te brengen.
Met dit voorstel wordt getoetst in hoeverre de gemeenteraad bezwaar heeft tegen de borgstelling ten behoeve van de uitbreiding van Filmtheater Hilversum. Als de gemeenteraad besluit dat er geen bezwaren zijn, kan het college garant staan voor het benodigde krediet en kan Filmtheater Hilversum vervolgens overgaan tot het lenen van het benodigde krediet voor de uitbreiding en de uitbreiding realiseren.

Argumenten

1.1 *Filmtheater Hilversum groeit uit zijn jasje*
Steeds vaker is er onvoldoende ruimte in het gebouw voor randprogrammering of bijvoorbeeld activiteiten op het gebied van educatie. Ook ontvangst van grotere aantallen bezoekers of grotere groepen bij verhuur is regelmatig lastig vanwege de beperkte ruimte in de foyer. Allemaal activiteiten die wel nodig zijn om te kunnen blijven innoveren en inspelen op de vraag van bezoekers en bovendien de benodigde eigen inkomsten te kunnen genereren. Het aanbod dat gerealiseerd wordt, heeft een maatschappelijke doelstelling en vormt geen concurrentie met bestaand (commercieel) aanbod. De activiteiten op het gebied van verhuur zijn ondergeschikt aan het filmaanbod en kleinschalig van aard.

1.2 *Filmtheater Hilversum kan met de uitbreiding voldoen aan de vraag en meer aanbod realiseren*
Aanbod in de vorm van een specifieke randprogrammering, maar ook aanbod op het gebied van cultuureducatie. Hiermee wordt de programmering aantrekkelijker voor andere doelgroepen. Het aanbod dat gerealiseerd wordt, heeft een maatschappelijke doelstelling en vormt geen concurrentie met bestaand (commercieel) aanbod. Uitbreiding van het aanbod sluit aan op het nieuwe cultuurbeleid speerpunt ‘Beleven en Doen’.

1.3 *Filmtheater Hilversum wordt met de uitbreiding in staat gesteld voldoende eigen inkomsten te blijven genereren*
Er kunnen voldoende eigen inkomsten gegenereerd worden waarmee diversiteit en innovatie binnen het aanbod gerealiseerd kan worden. Ook ontstaat er ruimte om samenwerking met andere culturele organisaties te versterken en uit te breiden en cross-overs te realiseren. De accommodatie is aantrekkelijker voor verhuur. Dit sluit aan op het nieuwe cultuurbeleid speerpunt ‘Duurzaam en Stevig’.

1.4 *Het ondersteunen van het filmtheater in de uitbreiding sluit aan bij het cultuurbeleid*
In het nieuwe cultuurbeleid ‘ Momentum, een podium voor alle Hilversummers’ dat is vastgesteld april jl. is reeds aangegeven dat de gemeente Hilversum het filmtheater wil ondersteunen bij haar uitbreiding.

1.5 *Zonder gemeentelijke borgstelling kan het filmtheater geen verbouwingskrediet verkrijgen*
Zonder gemeentelijke borgstelling wordt aan Filmtheater Hilversum de lening niet verleend. Filmtheater Hilversum heeft een publieke taak en kan zonder subsidie haar activiteiten aanbod niet realiseren. Het is een organisatie zonder winstoogmerk, werkt volgens de code cultural governance en heeft een ANBI status. De organisatie draait dankzij 6 fte en maar liefst ruim 200 vrijwilligers. Het filmtheater legt zich toe op het programmeren en vertonen van films buiten het reguliere commerciële aanbod om. Veelal kleine films met een artistiek karakter. Het filmtheater stimuleert culturele diversiteit door naast het actuele filmaanbod ook themaprogramma´s, extra (kinder)activiteiten en bijvoorbeeld

ook activiteiten cultuureducatie voor het onderwijs te organiseren. Er worden daarnaast vrij toegankelijke openlucht activiteiten georganiseerd zoals een openlucht filmfestival.

1.6 *Het verbouwingskrediet kan , als borgstelling wordt verleend, onder gunstige voorwaarden verkregen worden*
Hiermee blijven de kosten voor de organisatie, die zonder winstoogmerk opereert, binnen de perken. En kan de te verlenen subsidie ter compensatie van de lasten, ook lager worden vastgesteld.

1.7 *Het filmtheater behoudt door de uitbreiding haar positie binnen de culturele infrastructuur van Hilversum*
Filmtheater Hilversum kan haar positie in de markt van filmtheaters behouden en verstevigen. Hiermee kan de bedrijfsvoering ook in de toekomst uitgevoerd worden. Dit sluit aan op het nieuwe cultuurbeleid speerpunt 'Duurzaam en Stevig'.

2.1 *Door de businesscase geheim te houden wordt oneerlijke concurrentie bij de aanbesteding voorkomen*
In de businesscase zijn financiële gegevens opgenomen over de exploitatie van Filmtheater Hilversum. Deze financiële gegevens hebben betrekking op een toedeling van investeringskosten, aanloopkosten, exploitatiekosten etc. Gelet op deze verstrekte gegevens heeft het college geheimhouding op de businesscase opgelegd.

Kanttekeningen

1.1 *De subsidie aan Filmtheater Hilversum wordt hoger*
Met het aangaan van het verbouwingskrediet is er sprake van een lastenverzwaring voor het filmtheater. Het deel dat niet opgevangen kan worden met eigen inkomsten wordt gecompenseerd door de gemeente middels een verhoging van de exploitatiesubsidie van maximaal € 200.000,-.

1.2 *Het verlenen van garantie aan een partij vormt een risico voor de gemeente*
Het kan zijn dat een partij die geld leent op basis van een garantstelling niet aan de betalingsverplichtingen kan voldoen. De verplichtingen gaan dan over naar de gemeente. Met de jaarlijkse aflossing door Filmtheater Hilversum neemt de hoogte van de verplichting wel elk jaar verder af. We verwachten niet dat de gemeente een significant financieel risico loopt door borg te staan. Er ligt een solide businesscase, het groeipotentieel voor Filmtheater Hilversum is aanzienlijk en met de verhoging van de exploitatiesubsidie is er sprake van een sluitende begroting.

1.3 *Verdere kostenstijgingen van de uitbreiding vormen een risico voor het project*
Om verdere kostenstijgingen op te kunnen vangen is in de businesscase rekening gehouden met inflatiecorrectie en een post onvoorzien opgenomen. Dat lijkt op dit moment voldoende, maar is gelet op diverse omstandigheden niet zeker. Daarbij maximeert de gemeente de bedragen van de garantstelling in dit voorstel en de verhoging van de exploitatiesubsidie. Als er sprake is van verdere kostenstijgingen wordt het filmtheater gevraagd de kostenstijgingen binnen de eigen begroting op te vangen.

1.4 *Voor de definitieve borgstelling vindt nog een staatssteuntoets plaats*
Leningen worden door kredietgevers vaak tegen betere voorwaarden verstrekt als er sprake is van gemeentegarantie. Als dit een niet marktconform voordeel oplevert voor een onderneming, kan het ongeoorloofde staatssteun zijn. Indien er hier sprake is van ongeoorloofde staatssteun dan kan dit vrijwel zeker geneutraliseerd worden met beroep op een vrijstellingsartikel van de AGVV (Algemene Groepsvrijstellingsverordening), wegens de culturele aard van haar activiteiten. Hierdoor wordt de staatssteun geoorloofd. Vergelijkbare casussen (o.b.v. benchmark) ondersteunen dit. Recent is overigens gebleken dat de Europese Commissie het standpunt heeft ingenomen dat er alleen sprake is van geoorloofde staatssteun als de garantstelling maximaal 80% van de financiële verplichting bedraagt. Hiermee wordt in dit voorstel en bij de uitvoering rekening gehouden. De staatssteuntoets wordt bovendien uitgevoerd voordat de borgstelling door het college wordt verleend.

Financiën, middelen & capaciteit

Garantstelling wordt verstrekt onder voorwaarden

Het verlenen van garantstelling is een bevoegdheid van het college. Met dit raadsvoorstel besluit de raad geen wensen of bedenkingen te uiten. Vervolgens kunnen de voorwaarden (zekerheden) waaronder de gemeente garantstelling verleent worden uitgewerkt. De huidige governance, met een Raad van Toezicht en een subsidierelatie met daarbij behorende voorwaarden geeft al de nodige waarborgen. Het stellen van voorwaarden (zekerheden) is conform de gemeentelijke Financiële verordening. Daarbij wordt zowel gekeken naar de realisatiefase waarin het filmtheater het pand laat verbouwen, als naar de exploitatiefase erna. Om het risico te beperken zal in ieder geval een recht van eerste hypotheek gevestigd worden op het pand van het filmtheater. Andere voorwaarden zullen onder meer liggen op het vlak van governance, contractmanagement en risicobeheer.

Als door het filmtheater aan de te stellen voorwaarden is voldaan zal de akte van garantstelling door de bank worden opgesteld ter besluitvorming in het college. Na besluitvorming wordt de garantstelling ondertekend door de burgemeester. Vervolgens zal de bank de middelen verstrekken aan het filmtheater. Het risico dat samenhangt met het verlenen van de garantstelling wordt in de risicoparagraaf van de jaarrekening 2023 opgenomen. Het risico legt daarmee een beslag op een deel van de beschikbare weerstandscapaciteit.

De extra middelen die beschikbaar worden gesteld aan het Filmtheater m.b.t. de uitbreiding van Filmtheater Hilversum worden gedekt uit de regulier beschikbare middelen voor cultuur, programma 1 wonen en leven, taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, -participatie en -educatie. Het gaat hier om een de verhoging van de jaarlijkse exploitatiesubsidie met maximaal € 200.000,- (indicatief, afhankelijk van het rentepercentage) en een investeringssubsidie van € 300.000,- . Filmtheater Hilversum draagt, naast de lening van maximaal € 4 miljoen euro, zelf ook een bedrag van € 400.000,- bij aan de verbouwing.

Uitvoering

Na het raadsbesluit waarbij de raad geen wensen en bedenkingen heeft geuit over de borgstelling worden de voorbereidende werkzaamheden opgestart. De voorwaarden voor de garantstelling worden uitgewerkt, de staatssteuntoets wordt uitgevoerd en vervolgens zal het college een besluit nemen over de borgstelling, de eenmalige investeringssubsidie en de verhoging van de exploitatiesubsidie. Hierna kan het Filmtheater de lening aantrekken en zal in overleg met de geldverstrekker/bank de borgstellingsakte worden afgesloten. Filmtheater Hilversum is verantwoordelijk voor de uitvoering van de uitbreiding. Naar verwachting start de uitbreiding in het voorjaar 2024 en vindt de ingebruikname plaats in het najaar van 2024.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
mr. C.P. Torres Barrera	dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n)

1. Financiële businesscase